

■ MOHD. AZRUL AZLEN ABD. HAMID

Analisis Uhud (Bahagian 1)

Dilema antara Kepatuhan dan Keghairahan

Perang Uhud merupakan satu perang yang memberikan impak besar dalam sejarah Islam. Selain itu, ia juga memberikan pengajaran yang bermakna dan berharga agar umat Islam sentiasa mematuhi arahan pemimpin selagi ia tidak bercanggah dengan syariat.

Justeru, I-PODS pada kali ini akan menganalisis perang berdarah Uhud di samping menjelaskan isu utama yang menjadi tulang belakang kisah sejarah perang ini iaitu "dilema antara kepatuhan dan keghairahan".

Dilema yang dimaksudkan ialah dilema memilih untuk mematuhi arahan Baginda s.a.w. atau meraikan *ghanimah* (harta rampasan perang) yang terbentang luas di depan mata. Di samping membincangkan isu tersebut, pembaca juga akan dibawa untuk menerokai perjalanan permulaan perang Uhud sehingga tamat.

Dendam Badar Masih Membara

Kekalahan tentera Musyrikin dalam perang Badar serta orang kenamaan mereka yang terbunuh telah menyemarakkan lagi api dan dendam perrusuhan mereka terhadap orang Islam. Kesan daripada kekalahan tersebut, timbulah semangat untuk membala dendam dalam kalangan orang Musyrikin sehinggakan mereka melarang

INFO UHUD

Nama perang

Dinamakan Perang Uhud kerana ia berlaku di sebuah tempat yang dikelilingi Bukit Uhud.

Tempat berlaku

Bukit Uhud, berdekatan Madinah.

Tarikh peperangan

Bulan Syawal 3 Hijriah, bersamaan Mac 625 Masihi.

"Jika kamu (dalam perang Uhud) mendapat luka maka sesungguhnya kaum kafir itu pun (dalam perang Badar) mendapat luka yang sama. Dan masa kejayaan dan kekalahan itu, Kami gilirkannya antara manusia (agar mereka mendapat pengajaran). Dan agar Allah membezakan antara orang beriman (dengan orang kafir) dan supaya sebahagian kamu dijadikan-Nya gugur sebagai syuhada. Dan Allah tidak menyukai orang yang zalim." (Surah Ali 'Imran 3: 140)

untuk menangisi ahli keluarga mereka yang terbunuh dalam perang Badar. Mereka juga turut melarang ahli keluarga daripada bersegera membayar tebusan bagi membebaskan tawanan Badar. Tujuan mereka melakukan perkara tersebut adalah untuk menyembunyikan kesedihan yang mereka tanggung dan rasai daripada pengetahuan orang Islam.

Fasa permulaan Peperangan Uhud

Akibat perang Badar tersebut, pihak tentera Musyrikin Quraisy telah sepakat untuk melancarkan **perang besar-besaran** untuk menentang orang Islam. Mereka berharap

peperangan yang akan dilancarkan itu akan **dapat melegakan kemarahan** dan **menebus kekalahan dan dendam** yang sekian lama membara dalam diri mereka. Sebagai langkah awal, mereka telah membuat persediaan untuk melancarkan perang tersebut.

Umat Islam Mula Bersedia

Ketika mendapat berita mengenai kemaraan tentera Quraisy yang ingin membala dendam terhadap umat Islam,

PERSEDIAAN PASUKAN TENTERA QURAISY

Bilangan Tentera	<ul style="list-style-type: none"> 3000 orang berjaya dikumpulkan (termasuk sekutu mereka dan orang Habsyah). 15 orang wanita bagi menaikkan semangat juang tentera lelaki.
Kelengkapan	<ul style="list-style-type: none"> 3000 ekor unta sebagai pengangkutan logistik dan persenjataan. 200 ekor kuda tempur. 700 baju besi sebagai senjata perlindungan.
Kepimpinan	<ul style="list-style-type: none"> Kepimpinan umum – Abu Sufyan bin Harb. Kepimpinan berkuda – Khalid al-Walid dan Ikrimah Abu Jahal. Bendera – dipegang oleh kaum kerabat Bani 'Abd al-Dar.

seluruh kota Madinah berada dalam **keadaan berjaga-jaga**. Antara **persediaan awal** yang dilakukan oleh umat Islam adalah:

- Setiap orang lelaki **tidak berenggang daripada senjatanya** sekalipun ketika sedang solat, sebagai persiapan bagi menghadapi sebarang kemungkinan serangan mengejut.
- Sepasukan kecil daripada kalangan orang Ansar bertindak sebagai **pengawal khas Rasulullah s.a.w.** Mereka ialah Sa'ad bin Mu'adh, Usayd bin Hudayr dan Sa'ad bin 'Ubudah.
- **Pintu-pintu masuk rumah Madinah** serta lorong-lorong kecil **dikawal** oleh beberapa kumpulan kerana bimbang berlaku serangan mengejut.
- **Rondaan** dilakukan bagi merisik pergerakan musuh di sekitar jalan yang diandaikan akan dilalui oleh tentera musuh.

Strategi Pertahanan Tentera Islam Mula Dirancang

Setelah berita mengenai kemaraan tentera Quraisy sampai kepada umat Islam, Baginda s.a.w. telah mengadakan satu **majlis perbincangan ketenteraan** bagi membincangkan perancangan dan strategi yang akan diambil bagi menghadapi musuh yang semakin mara untuk menghancurkan umat Islam. Dalam majlis tersebut terdapat beberapa pandangan yang diutarakan oleh Baginda s.a.w. dan para sahabat seperti berikut: >>Jadual "Berpedang di Mana?"

Nabi Muhammad s.a.w. selepas itu membahagikan tentera Islam kepada tiga bahagian:

1. Pasukan Muhibbin: Benderanya diserahkan kepada **Mus'ab bin 'Umayr al-**

'Abdari.

2. Pasukan Ansar: Benderanya diserahkan kepada **Usayd bin Hudayr**.

3. Pasukan Ansar daripada kalangan Khazraj: Benderanya diserahkan kepada **al-Hubab bin al-Mundhir**.

Sebelum peperangan bermula, tentera Islam terdiri daripada:

- **Jumlah tentera:** 1000 orang
- **Tentera yang memakai baju besi:** 400 orang
- **Pasukan kuda tempur:** 50 orang
- **Pemangku Nabi sebagai imam semasa di Madinah:** Ibn Ummi Maktum

Abdullah bin Ubay Si Pembelot

Abdullah bin Ubay yang dikenali sebagai ketua munafik telah berpaling tadah dengan menarik keluar seramai satu pertiga kekuatan pasukan iaitu seramai **300 orang pejuang**. Peristiwa ini berlaku ketika tentera Islam sampai di Shawt, sebuah tempat yang

berhampiran dengan lokasi pihak musuh. Berdasarkan sirah didapati tujuan Abdullah berpaling tadah adalah untuk **menimbulkan suasana huru-hara dan kacau-bilau** dalam kalangan pihak tentera Islam agar didengari oleh pihak musuh. Dia juga berharap dengan tindakannya itu, kebanyakan tentera Islam akan **turut berpaling tadah** daripada Nabi Muhammad s.a.w. sementara tentera lain yang masih ingin bersama Baginda akan **luntur semangat** mereka.

Pihak munafik ini dilihat hampir-hampir mencapai matlamat mereka apabila tentera Islam dalam kalangan Bani Harithah (daripada kabilah al-Aus) dan Bani Salamah (daripada kabilah al-Kazraj) merasa lemah semangat.

Persediaan Tentera Islam

Baginda s.a.w. telah membuat persediaan bagi menghadapi pihak musuh.

>>Jadual "Persediaan Pasukan Tentera Islam"

PERSEDIAAN PASUKAN TENTERA ISLAM	
Pasukan Pemanah	<ul style="list-style-type: none"> ● 50 orang pemanah yang cekap. ● Ketua pasukan: Abdullah bin Jubayr bin al-Nu'man al-Ansari. ● Berpusat di atas bukit di tebing selatan dari Lembah Qanah (selepas itu dinamakan Jabal Rumah – Bukit Pemanah). ● Berada di tenggara lokasi tentera Islam (150 meter dari lokasi tentera Islam)
Pasukan Kanan	<ul style="list-style-type: none"> ● Ketua pasukan: Al-Mundhir bin 'Amru.
Pasukan Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> ● Ketua pasukan: Zubayr al-Awwam dan dibantu oleh Al-Miqdad bin al-Aswad. ● Al-Zubayr diberikan tugas penting untuk mengekang kemaraan pasukan kuda tempur Khalid al-Walid.

BERPERANG DI MANA?

Cadangan	Rasional	Ulasan
Cadangan I Rasulullah s.a.w.: Tidak keluar dan bertahan saja di Madinah.	Apabila orang Musyrikin masuk ke Kota Madinah, mereka akan diperangi oleh tentera Islam dari segenap lorong-lorong yang sempit . Manakala golongan wanita pula akan menentang dari atas bumbung rumah .	Dipersetujui oleh Abdullah bin Ubay bin Salul (ketua munafik) kerana ianya memudahkan Abdullah untuk menjauahkan diri dari peperangan tanpa diketahui oleh sesiapa.
Cadangan II Sekumpulan sahabat diketuai oleh Hamzah bin Abdul Mutalib mencadangkan agar keluar dari Kota Madinah.	Agar tentera musuh tidak melihat tentera Islam sebagai pengikut.	Hamzah berkata: "Demi yang menurunkan al-Kitab kepadamu, aku tidak akan menjamah makanan melainkan setelah aku libas mereka dengan pedangku ini di luar Madinah."(Ibn Burhanuddin, <i>al-Sirah al-Halabiyyah</i> , 2/14)
Keputusan	Akhirnya, persetujuan dicapai dan Rasulullah s.a.w. menolak cadangan Baginda sendiri dan menerima cadangan majoriti iaitu untuk bertemu musuh di luar kawasan Madinah .	

Kesimpulan

Sebagai kesimpulannya, perperangan bersejarah ini dimulakan dengan strategi dan perancangan yang teliti dan teratur. Selain itu juga, majlis perbincangan ketenteraan yang dikendalikan oleh Baginda s.a.w. telah menghasilkan satu keputusan bersama.

Walaupun tentera Islam mempunyai perancangan yang teliti, namun mengapa umat Islam kalah dalam perperangan ini sedangkan pelbagai strategi dan perancangan hebat telah diatur?

Persoalan ini akan diuraikan dalam Solusi pada keluaran seterusnya. S